

Η Κυβέρνηση στο κοινοβουλευτικό σύστημα

του Πέτρου Ι. Παραρά

1. Επανέρχομαι σε κείμενό μου «Σχηματισμός Κυβέρνησης» που είχε δημοσιευθεί στην Καθημ. (13.1.15), για να προσθέσω ορισμένες σκέψεις, αντικρούοντας, συγχρόνως, την αντίθετη άποψη που διατύπωσε ο καθ. Ν. Αλιβιζάτος σε ολοσέλιδο άρθρο του (Καθημ. 24-25.1.2015), με ρητή αναφορά στο δικό μου.
2. Εξέθεσα, τότε, την άποψή μου σχετικά με την διαδικασία που έπρεπε να τηρηθεί για την εκλογή νέου ΠτΔ, με καθαρά νομική επιχειρηματολογία και χωρίς να αναφερθώ σε πρόσωπα. Ευτυχώς τα πράγματα εξελίχθηκαν ομαλά και έχουμε από την αρχή «Κυβέρνηση συνεργασίας» και δεν θα υπήρχε λόγος να επανέλθω, αν ο Ν.Α. δεν είχε προσθέσει απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς που με αναγκάζουν να απαντήσω.
3. Συνοπτικά, υποστήριξα ότι εφόσον κάθε προσπάθεια του ΠτΔ να σχηματισθεί Κυβέρνηση θα αποτύγχανε, τότε οφείλει αυτός να αναθέσει σε πρόεδρο ανωτάτου δικαστηρίου «τον σχηματισμό Κυβέρνησης, όσο το δυνατόν ευρύτερης αποδοχής, για να διενεργήσει εκλογές, και διαλύει την Βουλή» (άρθρ. 37 παρ.3 εδ. τελευτ.Σ). Δηλαδή, υποχρεούται να την διαλύσει, ακόμη και αν αυτή δεν έχει ακόμη συγκληθεί και δεν έχει συγκροτηθεί σε σώμα. Πρβλ. και Αντ. Μανιτάκη σε κείμενό του στην Καθημ. (11.1.2015).
4. Ειδικότερα, η λύση αυτή επιβάλλεται από το λεγόμενο «εκλογικευμένο» κοινοβουλευτικό μας σύστημα, του οποίου θεμελιώδης αρχή είναι η εξασφάλιση κυβερνητικής σταθερότητας αναγκαίας για να λειτουργήσει το Κράτος, τούτο δε επιτυγχάνεται εφόσον η Βουλή, που εκφράζει την θέληση του εκλογικού σώματος, στηρίζει με την εμπιστοσύνη της την Κυβέρνηση. Εντεύθεν, το σύστημα αυτό αξιώνει τα χρονικά διαστήματα, κατά τα οποία δεν θα υπάρχει Κυβέρνηση που να απολαύει της εμπιστοσύνης της Βουλής, να είναι όσο το δυνατόν συντομότερα, διότι το σύστημα αυτό, που εντάσσεται στη «βάση» του πολιτεύματός μας (110 Σ), δεν ανέχεται Κυβέρνηση που για μεγάλο χρονικό διάστημα θα ασκεί εξουσία, δεσμεύοντας το κράτος με τις ενέργειές της – η θεωρία για τις «τρέχουσες υποθέσεις» δεν ισχύει σε μας –, χωρίς όμως να βρίσκει νομιμοποίηση από κάποια πλειοψηφία

της Βουλής που να μπορεί να την στηρίξει. Εντεύθεν, και οι ασφυκτικές προθεσμίες του άρθρου 37 Σ.

5. Η άλλη άποψη κάνει λογικό άλμα, παρακάμπτοντας το άρθρο 37 Σ και εφαρμόζοντας μόνον το άρθρο 32 παρ. 4 Σ, το οποίο όμως, εμμέσως πλην σαφώς, παραπέμπει υποχρεωτικώς στο άρθρο 37 Σ, αφού εκεί καταγράφονται οι πρώτες αναγκαίες ενέργειες που πρέπει να γίνουν αμέσως μετά τις εκλογές κατ' επιταγή του κοινοβουλευτικού συστήματος. Ορθώς δε, διότι κατά το Σύνταγμα προηγείται ο σχηματισμός βιώσιμης Κυβέρνησης που, αν δεν επιτευχθεί τελικά, η Βουλή διαλύεται αμέσως και προκηρύσσονται εκλογές.
6. Στο κοινοβουλευτικό σύστημα, η Βουλή είναι τελικά παρακολούθημα της Κυβέρνησης. Αν η σύνθεσή της δεν επιτύχει να εξασφαλίσει βιώσιμη πολιτική Κυβέρνηση, ο ΠτΔ υποχρεούται να την διαλύσει αμέσως.
7. Εκφράζει ακόμη ο Ν.Α. και την απορία πώς εγώ, ένας «πρώην ανώτατος δικαστικός» (σα να λέμε απόστρατος λοχαγός) «αποφάσισα να παρέμβω στην πολιτική επικαιρότητα»! Δηλαδή, αμφισβητεί το δικαίωμα του κάθε δικαστή να έχει νομική άποψη και να την εκφράζει, λησμονεί δε, καθ' ότι με αφορά, ότι εδώ και περίπου είκοσι χρόνια τυχαίνει να είμαι και εγώ καθηγητής του συνταγματικού δικαίου, κάτι που δεν μπόρεσε, φαίνεται, ακόμη να χωνέψει.
8. Στο κείμενό μου ρητά αναφέρω ότι, εφόσον δεν υπάρξει αυτοδυναμία, τα κόμματα πρέπει οπωσδήποτε να σχηματίσουν Κυβέρνηση έστω μειοψηφίας, για να αποφύγει η Χώρα μας και άλλη ταλαιπωρία. Από πουθενά δε δεν διαφαίνεται πρόθεσή μου να οδηγηθούμε σε δεύτερες εκλογές. Αντίθετα, ο Ν.Α. θεωρεί ότι το κείμενο αυτό αποπνέει «ανομολόγητες κομματικές σκοπιμότητες»!, παραβιάζοντας, έτσι, και κανόνες ευπρέπειας. Εκτός και αν ο ίδιος είχε τέτοιες βλέψεις που όμως δεν τελεσφόρησαν. Τελικά, το κείμενο αδικεί τον συντάκτη του, τον οποίο εγώ τιμώ.

Ο Πέτρος Ι. Παραράς είναι

Επίτ. Αντιπρόεδρος ΣτΕ

Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου.